

BRUGGE-MARIASTAD

bij de inzegening van twee bas-reliëf Mariabeelden

Grauwwerkersstraat 29 - 8000 Brugge

op zaterdag 14 december 2024 om 11 uur

Willy De Four (secretaris BMS)

Beste vrienden,

Voorafgaand aan de inzegening wil ik graag een woordje uitleg geven over de advent en de adventskaarsen. We zitten midden in de advent, de derde zondag van de advent en binnen 10 dagen is het Kerstavond.

'Advent betekent' de komst van Christus of de wederkomst, dus de periode die leidt tot Kerstmis. Het is het eerste seizoen van het christelijke kerkelijk jaar. Tijdens de advent bereiden we ons spiritueel voor op de verjaardag van Christus' geboorte. Op elk van de vier zondagen die voorafgaan aan Kerstmis wordt een adventskaars aangestoken. De vier adventskaarsen zijn gerangschikt op een ronde adventskrans, zonder begin of einde en herinneren aan de eeuwigheid van Gods liefde en de eeuwige liefde die wij in Jezus vinden. Samen zijn de adventskaarsen een herinnering aan Gods belofte aan ons van verlossing door Christus. Meestal zien we vier witte kaarsen maar in oorsprong heeft elke kaars een andere kleur en draagt de naam van een deugd die Jezus ons bracht.

De eerste adventskaars, meestal een paarse kaars, staat voor Hoop en kan de **Profetiekaars** worden genoemd. Zij symboliseert een schijnend licht in verwachting van de komst van Christus. Ze vertegenwoordigt Gods vergeving van de fouten van de mens. De paarse kleur wordt geassocieerd met gebed, contemplatie, berouw en hoop.

De tweede kaars staat voor Liefde en wordt de **Betlehemkaars** genoemd en is meestal ook paars violet. Ze herinnert ons aan de ervaring van de Heilige Familie in Bethlehem. De kleur wordt geassocieerd met loyaliteit en herinnert ons eraan dat Christus de "Koning der Koningen" is. Wij wachten op de komst van een nieuwe koning uit Bethlehem.

De derde kaars staat voor Vreugde en is de **Herderskaars** en herinnert er ons aan ons te verheugen in de geboorte van Christus, zoals de herders op de eerste kerstavond. Deze derde kaars is meestal rooskleurig en wordt geassocieerd met vreugde. Het is op de derde zondag van de advent dat we ons afkeren van berouw en ons richten op de viering van de naderende geboorte van Christus.

De vierde kaars staat voor Vrede en markeert het begin van de laatste week voor Kerstmis en is een tijd van gebed. Het is een witte kaars en wordt **Engelenkaars**

genoemd. Wit staat voor zuiverheid, vrede en gerechtigheid die door Christus in de wereld worden gebracht. De witte kaars herinnert ons er ook aan dat Christus zondeloos en puur is.

Geschiedenis en iconografie van beide Mariabeelden

De ingezegende beelden zijn geschonken door Kanunnik Degrieck. Hij heeft gekozen om deze beelden op te hangen aan de tuinmuur van het gewezen klooster en zijn daardoor eigendom van de congregatie zusters Onze-Lieve-Vrouw-van 7 Weeën Ruiselede.

Het Mariabeeld op de lange muur wordt gecatalogeerd als een staande Maria met Kind. Het is een bas-reliëf keramieken beeld uit gebakken klei en over de gehele oppervlakte rood geglaazuurd. Het is waarschijnlijk niet met de hand gemodelleerd, maar geperst in een in vorm geperst waarmee er verschillende zijn gemaakt en mogelijk is het gesigneerd.

Het is een modern aandoend beeld ontstaan in de tweede helft van de 20ste eeuw. Maar het heeft toch iets, ten eerste omdat het volledig rood is en ten tweede omdat het geen klassieke weergave is van Moeder met Kind die een boodschap willen brengen. Het Kindje Jezus plakt tegen de romp van Maria met opzij geheven hoofd, omhoog gestoken armen en gekruiste beentjes en dit alles wordt nog benadrukt doordat Maria met beide handen het Kindje stevig tegen zich aandrukt. Maria draagt een lang kleed met daarboven een lange mantel. Onder haar hoofddoek komen enkele lange haren te voorschijn. Geen kroon als Maria Koningin maar wel een nimbus als symbool van heiligheid.

De tweede inzegening is een bas-reliëf in terracotta, een buste van Maria met Kind. Het is een heel opmerkelijk en expressief beeld. Het Kind kijkt aandachtig de toeschouwer toe met grote open ogen en maakt een zegenend gebaar met zijn rechterhand. Proportioneel gezien zijn het hoofdje en de rechterarm van het Kind te groot afgebeeld. Het Kindje zit of staat naast zijn moeder en houdt met zijn linkerhand zijn lendenband vast. Het lijkt geen piepjong Kind meer maar een verstandig kereltje dat weet wat hij doet. Maria kijkt ook heel intens naar de voorbijganger met grote open ogen die veel te betekenen hebben. Maria buigt haar hoofd lichtjes naar links om de affectie met het Kind Jezus te tonen zonder veel emoties. Zij draagt een hoofdsliur waaronder haar lange krullende haren zichtbaar zijn en ook hier zien wij rond haar hoofd een nimbus. De armen zijn niet zichtbaar, haar kleed met bijbehorende lendenband wel.

Onderaan is dit kunstwerk getekend met MITAL. Na wat opzoekingswerk vond ik een firma in Aalter die terracotta potten invoert vanuit Italië. Deze firma is rechtstreekse invoerder van winterharde terracotta potten uit Impruneta (Toscane) de stad van de terracotta. Mital is de grootste terracottafabrikant in Impruneta. Bij MITAL wordt nog gebruik gemaakt van een ouderwetse houtoven om de terracotta vazen, beelden en schalen in te bakken. Het verschil met machinaal

vervaardigd aardewerk is goed te zien, handwerk is beduidend minder strak en heeft veel meer karakter.

Een bijzonder kunstwerkje om te appreciëren en dat gezien mag worden.

Grauwwerkersstraat en omgeving

We bevinden ons hier in de Grauwwerkersstraat, een straat die sinds 1290 bestaat. Grauwwerkers waren bontwerkers, pelswerkers, voornamelijk van grijs of grauw bont. Deze ambachtsslieden vormden een afzonderlijk ambacht waarvan de kerkdiensten in de nabijgelegen Sint-Jakobskerk plaatsvonden. Oorspronkelijk heette de Grauwwerkersstraat de Zacwynstrate. Deze benaming, waarvan de betekenis niet duidelijk is, bleef nog lange tijd samen met de benaming Grauwwerkersstraat in gebruik. Beide ingezegende Mariabeelden bevinden zich op de hoge muur van de grote kloostertuin 'Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart'.

De poort op nummer 29 geeft toegang tot deze private tuin maar is tevens de toegang voor 'Retro Bike Tours Brugge'. Mensen kunnen hier inschrijven voor een gidsbeurt met een retrofiets. Op de kaart van Marcus Gerards (1562) zien we onder meer 'Hof van Bladelin' waarvan de tuilmuren nog ten dele het straatbeeld aan de Reie bepalen.

Let even op die hoge tuilmuren, oorspronkelijk waren deze niet zo hoog, dit zie je nog als je de bouwlagen controleert. Waarom moest de tuinmuur met meer dan één meter opgetrokken worden? Uit veiligheid of omwille van de privacy, ik weet het niet? Aan de binnenkant van de tuin staat tegen de noordelijke muur een kapel die toegewijd is aan Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Smarten, neoclassicisme omstreeks 1830. Oorspronkelijk was de kapel dieper maar ze is ten gevolge van het vastleggen van de rooilijn bij K.B. van 6 februari 1891 moeten ingekort worden voor de voorziene straatverbreding die toch niet volledig werd uitgevoerd.

Graag dank ik kanunnik Patrick Degriek voor de inzegening van deze twee bijzondere Mariabeelden. Tevens een dikke merci Patrick voor uw toelating om de receptie te mogen laten doorgaan in de historische Medici zaal. Dank aan alle aanwezigen en een drankje en een hapje zal onze harten verwarmen en onze tongen losmaken.

Van harte,

De Four Willy,
secretaris Brugge-Mariastad vzw